

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.200/2016/5.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

. Almásy Mária bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:

. Landes Judit ügyvéd

Az alperesek: I.rendű alperes

II.rendű alperes

Az alperesek képviselője:

. Zajdó Zsolt Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Zajdó Zsolt ügyvéd)

Más perbeli személy neve és perbeli állása:

Alperesi beavatkozó

képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Környéki Törvényszék 2.Pf.21.273/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

örsi Járásbíróság 8.P.20.550/2007/177.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesi beavatkozónak 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 69.200 (hatvankilencezer-kétszáz) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A 68 éves felperes 2006. szeptember 3. napján a II. rendű alperes tulajdonában és az I. rendű alperes kezelésében álló gyógyfürdő Al medencéjénél a csúszós burkolaton megcsúszott és elesett, amelynek következtében a jobb váll ficamát és az ugrócsont félficamával járó

többszörös jobb oldali bokatörést (kül- és belboka törést) szenvedett el. A felperes 2006. szeptember 27-ig fekvőgipszet, majd 2006. november 10-ig járógipszet használt. A felperes jobb vállficama minimális maradványtünettel, panaszmentesen gyógyult, míg domináns oldali bokasérülése a belbokát rögzítő csavarok lesüllyedésével, sérüléssel eredetű ugróízületi elfajulással, a bokaízületi mozgások közepes fokú beszűkülésével, fájdalomérzékenységgel és érzészavarral gyógyult. A sérüléssel eredetű ízületi elfajulásban az életkorral járó kopásos folyamatok előrehaladása miatt fokozatos romlás várható. A jobb láb balesettel okozati összefüggésben fennálló maradványállapota miatt a felperes a mindennapi életvitelében és minden olyan szabadidős tevékenységében, ami a láb fokozott terhelésével és igénybevételével jár, közepes fokban korlátozva van. A felperes a tartós állással, járással, a jobb boka fokozottabb megterhelésével járó közepesen nehéz, nehéz és kifejezetten nehéz háztartási munkák végzésében segítőre szorul.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes a keresetében a balesettel összefüggésben álló vagyoni és nem vagyoni kárainak egyetemleges megfizetésére kérte az alperesek kötelezését. A vagyoni kártérítés körében igényt tartott - egyebek mellett - a gondozással kapcsolatban felmerült többletköltség, a háztartási kisegítő igénybevétele miatti költség, a kulturális többletköltség és a telefonhasználattal kapcsolatos költség megtérítésére. Háztartási kisegítői költségként 2007. február 7. napjától havi 19.200 forintot követelt azzal, hogy a lejárt követelés vonatkozásában 2007. június 1. napján jelölje meg a késedelmi kamatfizetés kezdő napját. A felperes nem vagyoni kártérítés címén 2.000.000 forintra és annak 2006. szeptember 3. napjától járó késedelmi kamatára kérte az alperesek marasztalását.
- [3] Az alperesek és az I. rendű alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérték, annak jogalapját ésösszességét is vitatták.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a 18.P.20.550/2007/109. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperest 2006. szeptember 3. napján a gyógyfürdő A1 medencéje mellett ért balesetből eredő károkért az alperesek egyetemleges felelnek. A másodfokú bíróság a 2.Pf.21.239/2012/20. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.
- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemleges fizessenek meg a felperesnek 2.166.000 forintot és abból 1.500.000 forint után 2006. szeptember 3.

napjától, 563.000 forint után 2006. november 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte továbbá az alpereseket, hogy 2007. február 7. napjától kezdődően minden hónap 15. napjáig előre esedékesen egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek havi 19.200 forintot. Megállapította, hogy az alpereseknek 2007. február 7. napjától 2015. június 30. napjáig bezárólag 1.977.600 forint hátraléka keletkezett, egyben kötelezte az alpereseket, hogy ezt a hátralékot annak 2010. március 15. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatával 15 napon belül fizessék meg a felperesnek. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A háztartási kisegítői költség tekintetében a keresetnek helyt adó döntését azzal indokolta, hogy a kiegészített orvosszakértői vélemény e kárigény indokoltságát alátámasztotta. A szakvélemény alapján ugyanis aggálytalanul megállapítható volt az, hogy bár a felperesnek a balesetet megelőzően, majd azt követően is voltak más mozgásszervi megbetegedései, de azok a balesettel okozati összefüggésbe hozható munkaképesség-csökkenést nem érintik. Egyértelműen megállapítható volt az is, hogy a felperes a közepesen nehéz, nehéz fizikai munkák végzésére egyéb természetes kórokú megbetegedéseitől függetlenül, önmagában a balesettel okozati összefüggésben keletkezett sérülés folytán nem képes. A háztartási kisegítő alkalmazását tehát a felperes baleseti eredetű munkaképesség-csökkenése indokolja. Ehhez képest R.M. tanúvallomása is alátámasztotta, hogy a mai napig heti két napon biztosan segít a felperesnek a nehezebb háztartási munkákban, takarításban és bevásárlásban. E munkák jellegére, időigényességére figyelemmel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes által megjelölt heti 2x2 óra időtartam nem eltúlzott, mint ahogy a vonatkozó önkormányzati rendelet díjtételeire tekintettel az 1.200 forintos óradíj sem tekinthető eltúlzottnak. Az elsőfokú bíróság ezért a keresettel egyezően 2007. február 7. napjától kezdődően havi 19.200 forint háztartási kisegítővel kapcsolatban felmerülő többletköltség megfizetésére kötelezte az alpereseket járadék formájában azzal, hogy a lejárt követelés 2007. február 7. napjától 2015. június 30. napjáig 1.977.600 forint volt. A nem vagyoni kártérítés iránti kereset elbírálásakor az elsőfokú bíróság figyelembe vette azt, hogy a balesetet követően a felperes életminősége megváltozott, az általa korábban szívesen végzett szabadidős tevékenységeket nem tudta végezni, amit a szakértői vélemény és a tanúvallomások is alátámasztottak. Az elsőfokú bíróság értékelte továbbá a műtétek számát, a gyógykezelések időtartamát, és azt is, hogy a felperes a mai napig rendszeresen fájdalmat érez. Mindemiatt a nem vagyoni kár összegét a 2006. évi értékviszonyok figyelembevételével 1.500.000 forintban állapította meg, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

- [6] Az alperesek és az I. rendű alperesi beavatkozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét

fellebbezett részében akként változtatta meg, hogy az alpereseket terhelő összeget 2.166.000 forintról 1.405.000 forintra leszállította, amelyből 1.000.000 forint után 2006. szeptember 3. napjától, 405.000 forint után 2006. november 1. napjától az alperesek a kifizetésig járó, az elsőfokú ítélet szerinti mértékű késedelmi kamatot kötelesek megfizetni. A másodfokú ítélet szerint az alperesek 2007. február 7. napja helyett 2007. február 11. napjától 2007. február 28. napjáig 4.000 forintot, míg 2007. március 1. napjától egyetemlegesen minden hónap 15. napjáig előre esedékesen kötelesek havi 19.200 forint helyett havi 3.200 forintot megfizetni. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alpereseknek 2007. február 11. napjától 2016. február 29. napjáig 378.400 forint hátraléka keletkezett, amelyet a 2011. szeptember 1. napjától a kifizetés napjáig járó, az elsőfokú ítélet szerinti mértékű késedelmi kamattal együtt 15 nap alatt kötelesek megfizetni. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes háztartási kisegítő jogcímén támasztott járadékigénye 2007. február 11. napjától 2007. február 28. napjáig összesen 4.000 forint, míg 2007. március 1. napjától kezdődően havi 3.200 forint erejéig megalapozott. A másodfokú bíróság e körben figyelembe vette, hogy a peradatok szerint a felperesnek a baleset következményeitől függetlenül olyan egészségi problémái is vannak, amelyek a közepesen nehéz, illetve nehéz fizikai munkának minősülő háztartási feladatok elvégzésére kihatnak. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság mellőzte azt a szakvéleményen alapuló elsőfokú ítéleti ténymegállapítást, hogy a 2014-ben kimutatott jobb vállízületi elváltozások nagy valószínűséggel a perbeli baleset következményének tekinthetők, valamint azt a megállapítást is, hogy a felperes diagnosztizált mozgásszervi megbetegedései a baleseti maradványállapotban és a munkavégzési képességének alakulásában nem játszanak szerepet. A szakértő ugyanis a szakvélemény kiegészítésekor nyilatkozott arról, hogy az OEP kimutatása alapján a felperes állapotára vonatkozó pontos igazságügyi orvosszakértői vélemény nem adható, mivel ez a kimutatás nem tartalmaz részletes állapotleírást, és az nem is erre szolgál. Emellett a felperest terhelte azon állításának bizonyítása, hogy nincs mozgást akadályozó természetes okú megbetegedése, és mivel erre vonatkozó bizonyítást - az elsőfokú bíróság tájékoztatása ellenére - nem ajánlott fel, ezért a bizonyítottság hiánya a terhére volt értékelendő. A másodfokú bíróság értékelte azt is, hogy a felperes az orvosszakértői vizsgálat során két hetente egy alkalomról tett említést, amelynek során háztartási kisegítőre szorul. Miután pedig a felperes részére a segítséget hozzátartozó és nem olyan hivatásos gondozó nyújtja, akinek költségeit adó és járulék terheli, az elsőfokú bíróság tévedett akkor is, amikor az önkormányzati rendelet szerinti 1.200 forintos óradíjat vette alapul. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ehhez képest két hetente két óra időtartam fogadható el 800 forint óradíj mellett. Ennek megfelelően a jogerős ítélet a háztartási kisegítő költségét a 2007. február

11-től 2016. február 29-ig terjedő időszakra 378.400 forintban határozta meg, amely után a középarányos kezdő időponttól, azaz 2011. szeptember 1. napjától illetve meg a felperest az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamat, míg a jövőre nézve fennálló, minden hónap 15. napjáig esedékes járadék összegét havi 3.200 forintban állapította meg. A másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének 1.000.000 forintra való leszállítását azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság ugyan helytállóan jelölte meg az adott kárigény elbírálása során jelentőséggel bíró szempontokat, de a fentiekre tekintettel nem maradhat figyelmen kívül, hogy a felperes jelenlegi egészségi állapota, mozgásszervi problémái nem kizárólag a perbeli balesetre vezethetők vissza. A fellebbezéssel érintett további elsőfokú ítéleti rendelkezések közül a másodfokú bíróság a felperes javára megítélt gondozási költség, kulturális többletköltség és telefonhasználati költség összegét is leszállította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletet részben megváltoztató részének hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a nem vagyoni kár és a háztartási kisegítői költség megállapításánál, valamint a járadékszerű marasztalásnál tévesen mérlegelte felül az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkezéseit. A felperes hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet nem felel meg a Pp. 221. §-ában foglaltaknak, miután az nem tartalmaz megfelelő indokolást arra, hogy a másodfokú bíróság miért csökkentette az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeget akkor, amikor az elsőfokú bíróság minden tényt figyelembe véve mérlegelt és felülmérlegelésnek, a tényállás újbóli megállapításának semmilyen alapja nem volt a másodfokú bíróság részéről. Kiemelte, hogy a háztartási kisegítő igénybevételének szükségessége kizárólag a baleseti maradványállapottal áll oksági kapcsolatban, ami az orvosszakértői véleménnyel és a tanúvallomásokkal is egyértelműen igazolható. A felperes sérelmezte azt is, hogy a másodfokú bíróság az orvosszakértői véleményt felülbírálván állapította meg azt, hogy nem kizárólag a perbeli balesetre vezethetők vissza a jelenlegi mozgásszervi problémái.
- [8] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.
- [9] Az I. rendű alperesi beavatkozó a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 206. § (1) bekezdését, mivel a tényállás felderített, a jogerős ítélet pedig nem tartalmaz iratellenes megállapításokat, kirívóan okszerűtlen következtetést vagy logikai ellentmondást, s emiatt a megalapozatlanság megállapítására nincs alap.

- [10] A Kúria a 4. sorszámú végzésével a felperes felülvizsgálati kérelmét a gondozási költség, a kulturális többletköltség és a telefonhasználati költség tekintetében hivatalból elutasította.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [12] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [13] A felperes érdemben elbírálandó felülvizsgálati kérelme alapján a Kúriának tehát abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság által megállapított háztartási kisegítői járadék és nem vagyoni kártérítés összegét leszállító része a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat sérti-e. A Pp. 253. §-ának (3) bekezdésében biztosított revíziós jogkör a másodfokú bíróság számára - a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között - lehetővé tette a bizonyítékok önálló értékelését, eltérő következtetések levonását. A másodfokú bíróság a felülvizsgálattal érintett kártérítési követelések megalapozottságának vizsgálatakor az elsőfokú bírósággal szemben helyesen értékelte egyrészt azt, hogy a felperes a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti elsőfokú bírói tájékoztatás ellenére nem bizonyította, hogy a jelenlegi egészségi állapota, a mozgásszervi problémái kizárólag a perbeli balesettel vannak okozati összefüggésben, másrészt azt, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vett orvosszakértői vélemény e körben hiányos adatokon, az OEP részletes állapotleírást nem tartalmazó kimutatásán alapult, mely a fenti felperesi előadás alátámasztására nem volt alkalmas. A másodfokú bíróság a háztartási kisegítői járadék kapcsán helytállóan vette figyelembe azt is, hogy a felperes az orvosszakértői vizsgálat során két hetente egy alkalommal igénybe vett háztartási kisegítésről tett említést. A nem vagyoni kártérítés összegének leszállításakor a másodfokú bíróság is figyelemmel volt az elsőfokú bíróság által megjelölt, és e körben releváns körülményekre, de helyesen értékelte azt a már említett, a peradatokkal igazolt tény is, hogy a felperes mozgásszervi problémái nem kizárólag a balesetre vezethetők vissza. Miután pedig a másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét teljesítette, a háztartási kisegítői járadék és a nem vagyoni kártérítés megállapításánál mérlegelendő körülményeket teljes körűen feltárta, azokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg és jogszabálysértés nélkül értékelte, az adott kártérítési követelések mértéke a

felülvizsgálati eljárásban sikerrel nem volt támadható.

Záró rész

- [14] A Kúria ezért a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [15] A Kúria a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az I. rendű alperesi beavatkozó jogtanácsosi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-án alapul.

Budapest, 2016. szeptember 21.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
HM